

Investera i läsfrämjande för demokratin skull

Föreningen En bok för allas vänners synpunkter på Bibliotekstrategigruppens utkast *Från ord till handling*.

Vi delar strategigruppens syn att läsning har avgörande betydelse för demokratin: *Läsning och de språkfärdigheter som följer av läsning skapar förutsättningar för ett aktivt deltagande i det demokratiska samhället* (s 35), *Att kunna läsa och förstå det man läser är en demokratisk fråga* (s 35). Förslaget betonar också integrationen och inkluderingen, vilket vi också gillar. Vi ser även problemet med den *negativa utvecklingen vad gäller läsförståelse, läsvanor och läsintresse*. Vi vill särskilt framhålla dessa tre meningar:

De lokala biblioteket är läsfrämjandets självklara bärare.

Det lokala bibliotekets läsfrämjande verksamhet sker alltid i samarbete med institutioner och/eller organisationer.

Läsfrämjandet är en investering i demokrati som måste få kosta.

Vi noterar med tillfredsställelse att *Bokstart* föreslås som ett riksomfattande initiativ. Att i samarbete med Barnhälsovården göra både personal och föräldrar medvetna om barnbokens betydelse för barns tidiga språkutveckling och läsförberedelse stämmer väl överens med vetenskapliga belägg om barns språkliga utveckling. Låt det inte stanna vid bokutdelning utan utveckla verksamheten föräldrautbildningar och uppföljningar genom förskoleåren.

Läsfrämjande riktat till barn fortsätter sedan i samarbete med förskolor, skolor, skolbibliotek. De lokala biblioteken arbetar både med stöd direkt till barnen men främst att ge stöd till förmedlarna som barnomsorgspersonal, lärare och föräldrar.

Läsfrämjandet för vuxna.

Låt läsfrämjandet bli ett demokratiskt uppdrag formulerat i de lokala bibliotekens verksamhetsplan. Ett första steg är att kartlägga behovet av läsfrämjande i kommunen såväl geografiskt som socialt. Inventera eventuella pågående eller tidigare läsfrämjande aktiviteter som finns. Sök kontakt, samtala och utveckla samarbete med studieförbundens avdelningar, föreningar och organisationer lokalt. Organisationernas kunskap och kontakter förenklar den tunga och kostsamma uppsökande verksamheten för det lokala biblioteket.

Statens kulturråd har genom en mängd olika projekt en kunskapsbank om läsfrämjande. Här finns exempel på projekt inom fackförenings- och idrottsrörelsen. Här finns metoder om

arbetsplatsbibliotek och exempel som Läs för mej, pappa! Dessa erfarenheter måste genom de regionala bibliotekets fortbildningar förmedlas till de lokala biblioteken.

Den största svagheten i utkastet är att strategigruppen inte föreslår utökade medel till den läsfrämjande verksamheten. För att den ska nå framgång innebär den bland annat arbetsinsatser utanför ordinarie arbetstid, ökad författarmedverkan och boksamlingar utanför bibliotekslokalerna. Dessa medel är en investering i demokrati.

Bokförlaget En Bok För Alla hade mellan 1990-talets början till 2008 ingick en läsfrämjande del i anslaget från Kulturdepartementet. Under de åren genomfördes en mängd projekt i samarbete med studieförbunden ABF och SV riktade till fackföreningar, bostadsrättsorganisationer, LRF, Bygdegårdarna, ungdomsorganisationer m fl. Under åren togs *Barnens första bok* fram och ett samarbete mellan förlaget, biblioteken och barnvården om bokutdelning till nyblivna föräldrar utvecklades. När förlagets statsbidrag drogs in, fortsatte läsfrämjandet på en lägre nivå för att på senare år fått ett uppsving genom projekt som *Läsa för integration* och *Letterbox Club*. Föreningen *En bok för allas vänner* är delägare i bokförlaget och mår om att den läsfrämjande aktiviteter har en viktig plats i förlagets verksamhet.